

*Pochopit vteřinu
Prožívání času
v české kultuře
19. století*

SBORNÍK PŘÍSPĚVKŮ Z 38. ROČNÍKU
MEZIOBOROVÉHO SYMPOZIA
K PROBLEMATICE 19. STOLETÍ
PLZEŇ, 22.–24. ÚNORA 2018

Uspořádali Martin Hrdina,
Kateřina Piorecká
a Eva Bendová

Academia
Praha 2019

OBSAH

Václav Smyčka: *Produkce modernity a časový biát* / 7

Lenka Řezníková: *Sociální čas a jeho reprezentace ve výkonové společnosti 19. století. Liberalizace – monetizace – pluralizace* / 24

Čas v každodennosti první poloviny 19. století / 39

Jiří Štaif: *Čas, prostor a osvojený svět v názorech českých předbřeznových básníků* / 41

Jan Pezda: *Industrializace venkovského času (1842–1861)* / 64

Marie Fírtová: *„Pojďme se projít po pokoji!“ Zimmerreise jako oblíbená měšťanova kratochvíle* / 77

Katarína Beňová: *Album kresieb zo života rodiny Júliusa Odescalchiho. Trávenie času v živote aristokracie obdobia biedermeieru* / 91

Čas strukturující život / 103

Milan Hlavačka: *Kontrolovaný čas. Píchací hodiny* / 105

Marie Macková: *Pracovní doba a úřední hodiny státní správy v Čechách 19. století* / 115

Hana Svatošová: *Veřejné hodiny v Praze* / 123

Berenika Zemanová Urbanová: *„Po dobu solárního roku...“ Čas v divadelním provozu 19. století* / 141

Hodnotový rozměr času v obrozenské literární tvorbě / 149

Dalibor Tureček: *Ke konceptům času v obrozenské poezii* / 151

Ladislav Futtera: *„Čechové budou žít, dlouho žít, pro spásu svou a spásu Slavie.“ Prorocství v kultuře českého osvícenství a romantismu* / 167

David Franta: *Aorist a imperfektum jako čas „minulejší“ než minulý* / 181

Emancipace individua od ubíhajícího času / 189

Zdeněk Hrbata: *Časnost romantiků. Poznámky k pojetí a figuraci času* / 191

Lucie Kořínková: *„Á – – mladý pán už vstal!“ Motivy flámu a časové disciplinace v díle Františka Gellnera* / 202

Markéta Dlábková: *Dolce far niente. Nicnedělání jako motiv salonní malby a jeho odraz v ilustrovaných časopisech poslední třetiny 19. století* / 212

Karel Kolařík: *Jiná doba. Úsilí Jiřího Karáska ze Lvovic o přítomnost* / 225

Čas žitý vs. čas uměleckého díla / 241

Milan Pospíšil: *Struktura operního času aneb Proč Dalibor neutekl?* / 243

Marta Otrlová – Martin Šochman: *Hudba, jazyk citu, slovo – myšlenky* / 260

Ivan Klimeš: *Kdy vlastně Jeník prodal svou Mařenku?* / 265

Alice Jedličková – Kateřina Piorecká: „Čas nestojí, kamaráde...“ *Vyprávěný a žitý čas v próze Terezy Novákové* / 275

Plynutí času řečí výtvarného umění / 291

Petr Šámal: *Grafika 19. století – pohotové, nebo zdlouhavé médium?* / 293

Petra Trnková: *Fotografie a oka mžik. Několik poznámek k mechanickému záznamu obrazu a reciprocitě světla a času v 19. století* / 307

Petra Kolářová: *Tělo v pohybu. Zachycení okamžiku ve výtvarném umění přelomu 19. a 20. století* / 318

Tomáš Winter: *Montáž a čas ve vizuální alegorii* / 334

Závěrem / 345

Radim Vondráček: *Čas v 19. století: závěrečné poznámky* / 347

Ediční poznámka / 352

Seznam vyobrazení / 353

Barevná obrazová příloha / 358

Jmenný rejstřík / 360

Autoři příspěvků / 374

Přehled plzeňských mezioborových symposií k problematice 19. století a dosud vydaných sborníků / 377